

Ympäristölautakunta 22.10.2020 § 80

§ 80

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukaisessa asiassa koskien Espoon Gräsanojan kunnostamista

Valmistelijat / lisätiedot:
Olsen Saara

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon ympäristölautakunta antaa Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 9 §:n 13 kohdan nojalla seuraavan sekä Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen että Espoon kaupungin lausunnon:

Ympäristölautakunta toteaa, että Gräsanojan kunnostussuunnitelman ja siihen liittyvien selvitysten laadinnassa on otettu varsin hyvin huomioon hankkeen ympäristövaikutukset ja pyritty etukäteen selvittämään ja lieventämään haitallisten vaikutusten syntymistä. Ympäristölautakunta pitää hankkeen kannalta erityisen hyvänä ilmastonmuutoksesta johtuvan sään äärevöitymisen, sekä maankäytön muutosten ennakoivaa huomioimista.

Ympäristölautakunta huomauttaa, että parhaimmat Gräsanojassa sijaitsevat taimenen kutualueet sijoittuvat juuri alueille, missä sulfaattisavien esiintyminen on erittäin todennäköistä. Siksi ainakin näillä alueilla tulee tehdä sulfaattimaiden lisätutkimuksia ennen toimenpiteiden aloittamista. Hankkeessa on noudatettava Espoon työmaavesioppaan lisäksi 2018 valmistunutta esiselvitystä happamien sulfaattimaiden kartoitusmenetelmistä ja suosituksia toimenpiteiksi infrahankkeissa pääkaupunkiseudulla.

Ympäristölautakunta esittää lisättäväksi tarkkailusuunnitelmaan kalastوسelvityksen kunnostustöiden jälkeen. Selvitys voidaan toteuttaa saman tyyppisesti kuin vuonna 2018 ja esimerkiksi vuosi toimenpiteiden päätyttyä. Kunnostustoimenpiteet tulee tehdä kalatalousasiantuntijan ohjauksessa.

Kaupunkisuunnittelukeskus toteaa, että Gräsanojan kunnostamisen avulla parannetaan tulvaherkän valuma-alueen hulevesitulvien hallintaa, paikan ominaispiirteet, vireillä olevat maankäytön hankkeet ja luontoarvot huomioiden. Kaupunkisuunnittelukeskus näkee Gräsanojan kunnostamisen positiivisena kehityshankkeena.

Käsittely

Päätös

Ympäristölautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt 21.9.2020 Espoon kaupunginhallitukselta ja Espoon ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa vesilupahakemuksesta koskien Espoon Gräsanojan kunnostamista. Lausunnon määräpäiväksi on annettu 28.10.2020. Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat nähtävillä aluehallintoviraston lupatietopalvelussa:

https://tietopalvelu.ahp.fi/Lupa/Lisatiedot.aspx?Asia_ID=1797928

Espoon kaupunki on käynnistänyt Espoon Gräsanojan tulvansuojelun ja kunnostushankkeen vuonna 2016. Hankkeen päätavoitteena on Gräsanojan uoman vedenjohtokyvyn parantaminen ja tulevien vuosien ylläpito. Tulvatilanteiden helpottamisen lisäksi yleissuunnitelmassa esitetään toimenpiteitä luontoarvojen, kuten kalojen ja muiden vesieliöiden elinolosuhteiden parantamiseksi sekä virkistyskäytön kehittämiseksi ja maisema-arvojen säilyttämiseksi.

Hanke on alustavasti suunniteltu aloitettavaksi vuosien 2021-2023 aikana. Hankkeen vesirakentamistöiden arvioidaan kokonaisuudessaan kestävän yhteensä 6-18 kuukautta ja työt pyritään tekemään mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Kunnostushankkeen pääasiallisina toimenpiteitä ovat vesialueen ruoppaaminen osuuksilla A ja B, vesikasvillisuuden laaja-alaiset poistot sekä maa-alueille toteutettavat tulvatasanteiden kaivu. Lisäksi hankkeeseen sisältyy kalataloudellisen kunnostuskohteen toteuttaminen.

Espoon kaupungilla on toistaiseksi voimassa olevan Mankkaanpuron alaosien ojien ojitusyhteisön yksimielinen suostumus Gräsanojan tulvansuojeluun ja kunnostustoimenpiteisiin sekä muihin Gräsanojan sivu-uomia käsitteleviin hankkeisiin. Gräsanojan kunnostustoimenpiteet tulevat pääasiassa sijoittumaan asemakaavoissa merkityille puistoalueille. Osin Gräsanoja on merkitty asemakaavoissa vesialueeksi.

Kunnostushankkeessa esitetyt toimenpiteet eivät ole kaavojen vastaisia. Hankealue sijaitsee pääosin hakijan hallinnoimilla kiinteistöillä sekä vesi- ja maa-alueilla. Rakentamisen aikaiset toimenpiteet edellyttävät erillisten sopimusten laatimista maanomistajien kanssa tarvittavilla kiinteistöillä, osuudella A.

Hankkeen pääasialliset haitat ovat rakentamisen aikaisia ja ne ilmenevät vesistössä veden samentumisena ja eliöstön karkottumisena. Suunnitelluista toimenpiteistä aiheutuvat haitat ovat kokonaisuutena arvioituna vähäisiä ja työnaikaisia eikä hanke aiheuta pysyviä muutoksia vesistön tilassa, veden laadussa tai vesieliöstössä. Hanke ei ole ristiriidassa ympäristöhallinnon laatimissa vesienhoitosuunnitelmissa 2016 - 2021 esitettyjen tavoitteiden kanssa.

Vesitaloushankkeen rakentamisen haitallisia vesistövaikutuksia lievennetään toteuttamalla hankkeen rakennusvaiheet mahdollisimman suuressa määrin kuivatyönä, yhtäjaksoisesti sekä esimerkiksi huomioiden taimenen kutuaika. Työt pyritään ajoittamaan alivirtaamakauteen, jolloin kaivutyöstä aiheutuvat haitat ovat pienempiä. Hankkeen vesistövaikutuksia tarkkaillaan työn aikana ja sen jälkeen.

Gräsanojan kunnostushankkeen merkittävin hyöty on tehtävin toimenpitein saavutettava uoman vedenjohtokyvyn parantuminen Gräsanojassa, yliveden aikainen vedenpinnankorkeuksien lasku ja näin ollen tulvatilanteiden aiheuttamien haittojen vähentyminen. Pidemmällä aikavälillä kunnostustoimenpiteet parantavat lisäksi puronvarren virkistyskäyttöä ja lisäävät virtavesiympäristön maisema-arvoja.

Päätöshistoria